

Чланак: А. 18. 2017
 021. ЈЕД. 5 р. с. Професор Предмет

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
 родитеља и име Петровић, Зоран, Данијела
 Датум и место рођења 18.10.1976. године, Лесковац

Основне студије

Универзитет Универзитет у Приштини
 Факултет Филолошки факултет
 Студијски програм Српска књижевност и језик
 Звање Професор српске књижевности и језика
 Година уписа 1995.
 Година завршетка 2001.
 Просечна оцена 8,82

Мајстер студије, магистарске студије

Универзитет Универзитет у Београду
 Факултет Филолошки факултет
 Студијски програм Наука о књижевности
 Звање -
 Година уписа 2002.
 Година завршетка -
 Просечна оцена 9
 Научна област -
 Наслов завршног рада -

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
 Факултет Филозофски факултет
 Студијски програм Филологија
 Година уписа 2011.
 Остварен број ЕСПБ бодова 180
 Просечна оцена

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације *Конструкција наративног идентитета у романима Давида Албахарија и Владимира Тасића насталим у Канади*
 Име и презиме ментора, звање Снежана Милосављевић Милић, редовни професор
 Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације 8/18-01-003/17-020 25.5.2017.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна Докторска дисертација Данијеле Петровић састоји се од 346 страна и 212 фуснота.
 Број поглавља Дисертација се састоји од Увода (1-7), 20 поглавља (8-336), Библиографије (337-345) и Биографије (346).
 Рад се састоји из следећих поглавља:
 Увод (1-7), Теорија као контекст (8-29), Преглед критичко-теоријских радова о прози Давида Албахарија и Владимира Тасића (30-61), Емигрантска књижевност у епохи постмодернизма (62-84), Емигрантска књижевност и

	канадски књижевни канон (85-103), Емигрантска књижевност и српски књижевни канон (104-123), Идентитет – могућа Ахилова пета постмодернизма (124-140), Текст, паратекст и контекст (141-150), Канадска тетралогја (151-162), <i>Сваки је човек своја земља</i> – просторна идентификација у роману <i>Снежни човек</i> (163-179), Превазилажење простора: породица као идентитетско упориште у роману <i>Мамац</i> (180-187), Карневализација простора у роману <i>Мрак</i> : колизија јавног и приватног (188-223), Из историје у географију: природни простор као извор идентитета у роману <i>Светски путник</i> (224-240), Језик као извор идентификације (241-253), Албахаријев "јеврејски" циклус: романи <i>Геџ и Мајер</i> и <i>Пијавице</i> (254-265), "Обични људи" Геџ и Мајер (266-288), <i>Ужас идентитета</i> – роман <i>Пијавице</i> Давида Албахарија (289-302), Наративни идентитет у романима Владимира Тасића (303-313), Ухвати ритам – роман <i>Киша и хартија</i> Владимира Тасића (314-319), <i>Стаклени зид</i> – роман о сећању (320-330), Закључна разматрања: под окриљем барока (331-336), Библиографија (337-345).
Број слика (шема, графика)	-
Број табела	-
Број прилога	-
Број библиографских јединица	180 библиографских јединица: извори (37) и секундарна литература (143)

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Данијела Петровић: "Један аспект критичке делатности Ролана Барта: пут од структурализма ка постструктурализму" <i>Бащина</i>, Приштина – Лепосавић, 2012, св. 33, 103-120.</p> <p>У раду се анализира већи број есеја Ролана Барта насталих у различитим периодима његовог рада с циљем да се укаже на промену односа како према књижевности тако и према месту и положају књижевне критике. Уочене промене одговарају широј промени парадигме карактеристичној за прелазак од структурализма ка постструктурализму. Од схватања по коме је критика дедуктивна делатност чији је задатак стварања симулакрума, дела које се анализира, Барт ће у својим познијим есејима критику једноставно дефинисати као чин писања, као слободну делатност, налик књижевности. Посебно се анализира Бартов есеј "Смрт аутора" будући да је у њему могуће уочити утицај како структурализма, тако и елементе који најављују постструктурализам.</p> <p>Резултати овог рада заступљени су у поглављу под називом Теорија као контекст (8-29). <i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p>	М 53
2	<p>Данијела Петровић, Наташа Милошевић: "Изгубљена домовина у Канадској трилогији Давида Албахарија" <i>Движење и просторност в словјанските езици, литератури и култури</i>, Сборник с доклади от Дванадесетите меѓународни славистички четенија, 2015, том II, Литературознание и фолклористика, Универзитетско издавателство "Св. Климент Охридски", Софија, 238-245</p> <p>У раду се истражује начин представљања простора у Албахаријевим романима <i>Снежни човек</i>, <i>Мамац</i> и <i>Мрак</i> насталим у емиграцији. Прати се процес укрштања простора некадашње домовине која добија улогу утопије у Фукоовом значењу те речи, са простором нове државе у коју емигрант долази. Из тог споја два простора и две културе израста и специфични идентитет протагониста његових романа. Такође, простор се у раду сагледава и као једна од основних формалних карактеристика дела.</p> <p>Резултати овог рада заступљени су и допуњени у поглављима: Канадска тетралогја, <i>Сваки је човек своја земља</i>- просторна идентификација у роману <i>Снежни човек</i>, Превазилажење простора: породица као идентитетско упориште у роману <i>Мамац</i>, Карневализација простора у роману <i>Мрак</i>: колизија јавног и приватног, Из историје у географију: природни простор као извор идентитета у роману <i>Светски путник</i>.</p>	М 14
3	<p>Данијела Петровић: "Други језик – проблем матерњег језика у романима Давида Албахарија" <i>Савремена проучавања језика и књижевности</i>, Зборник радова са V научног скупа младих филолога Србије, Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, Крагујевац, 2014, књ. 2, 209-220.</p> <p>Рад се бави проблемом односа језика и идентитета у Албахаријевој збирци есеја <i>Дијаспора и друге ствари</i>. Комплексна природа овог односа, додатно проблематизована Албахаријевим боравком у дијаспори, анализира се уз помоћ лингвистичког модела Ранка Бугарског. За Албахарија, језик је битно идентификационо обележје како на индивидуалном, тако и на колективном па и општељудском плану. Посебно, Албахарију као писцу, матерњи језик својом специфичном морфолошко-семантичком структуром постаје битан чинилац уметничког идентитета. Чињеницом да језик није само пасивно средство уметничког обликовања, већ да битно утиче на стил једног аутора, Албахари ообјашњава зашто је и у дијаспори остао веран матерњем језику.</p> <p>Резултати овог рада заступљени су у поглављу: Језик као извор идентификације. <i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p>	М 14

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Образложење

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Предмет докторске дисертације Данијеле Петровић под насловом «Конструкција наративног идентитета у романима Давида Албахарија и Владимира Тасића насталим у Канади» јесте анализа начина конструисања наративног идентитета у оним романима Давида Албахарија и Владимира Тасића који су настали након одласка писаца у Канаду. Основне изборе за истраживање наративног идентитета чине следећи романи: *Снежни човек* (1995), *Мамац* (1996), *Мрак* (1997), *Геџ и Мајер* (1998), *Светски путник* (2001), *Пијавице* (2006), *Лудвиг* (2007), *Брат* (2008), *Терка* (2010), *Контролни пункт* (2011), *Животињско царство* (2014) Давида Албахарија и романи *Опроштајни дар* (2001), *Киша и хартија* (2004), *Стаклени зид* (2008) Владимира Тасића. Анализирани су различити аспекти конструкције наративног идентитета, како у односу према контекстуалним околностима настанка дела, тако и према њиховим специфичним формално-тематским карактеристикама. Посебно је разматран однос према Другом у контексту имаголошке теорије Цветана Тодорова и његовог концепта особе и колективног идентитета као исхода безбројних социјалних и културних интеракција. С обзиром на то да је наративни идентитет условљен конвенцијама одговарајућег књижевног жанра, као и контекстуалним, често ванкњижевним и општекултурним елементима, у раду су праћене сложене корелације и односи између књижевности и културе. У поглављу «Теорија као контекст» сумирана је генеза и развој савремене теоријске мисли која књижевним појавама приступа из контекстуалних позиција. Истакнута ја улога Мишела Фукоа и постколонијалне критике, те студија културе и новоисторијских приступа као оних оријентација у оквиру постструктурализма који су истраживачки фокус померили ка односу књижевности и широког контекста и ка феномену историографске метафикције. Један од постављених циљева односио се на проналажење места отпора постмодернистичкој доктрини у делу Албахарија и Тасића, те места одступања и разлике између имплицитне и експлицитне поетике ових аутора. У другом поглављу дат је преглед рецепције дела Албахарија и Тасића уз закључак да је доминантна позиција књижевнокритичких радова била у постмодернистичкој поетици. Издвојени су увиди Предрага Палавестре, Јована Делића, Александра Јеркова, Але Татаренко, Михајла Пантића, Радомана Кордића, Саве Дамјанова, Бошка Томашевића, Ивана Негришорца, Снежане Милосављевић Милић. У поглављу «Емигрантска књижевност у епохи постмодернизма» теоријске платформе Едварда Саида, Хоми Бабе и Гајатри Спивак представљају полазиште за проучавање идентитета у промењеном, емигрантском контексту. Посебан методолошки значај дат је теорији Ахмеда Аијаза и његовој дистинкцији између егзиланта и самоегзиланта. Ауторка закључује да још увек није пронађен адекватан модел репрезентације, ни у теорији ни у пракси, којим би се премостио постмодернистички парадокс који се тиче валоризације позиција емиграната и егзиланата. У поглављу «Емигрантска књижевност и канадски књижевни канон» полази се од тезе Саре Корс о међузависности књижевног канона и изградње националног идентитета. Представљена је генеза националног књижевног канона Канаде као мултикултуралног и мултиетничког друштва, са освртом на политички и историјски развој канадске државе. Један од закључака је и да је мултикултурализам ствар официјелне политике Канаде, али истовремено и политичка доктрина која преферира интеграцију емиграната као најбољи облик акултурализације билингвалне државе. У поглављу «Емигрантска књижевност и српски књижевни канон» промишља се Скерлићева теза о егзилантским коренима модерне српске књижевности а као својства српског књижевног канона уочени су: темпоралност (20. в), мушки принцип, потрага за индивидуалним идентитетом, сеобе, усмереност ка европској књижевној традицији. У поглављу «Идентитет – могућа Ахилова пета постмодернизма» са критичких позиција је анализиран антисенцијалистичка деконструкција концепта стабилног идентитета те појам хибридног идентитета читаног у контексту социјалног конструктивизма. Посебна пажња је посвећена концепту наративног идентитета Пола Рикера и његовом закључку да „губитку идентитета карактера одговара губитак конфигурације приповести“. На ове ставове надовезује се поглавље „Текст, паратекст, контекст“ у коме су експлициране три перспективе из којих се тумачи наративни идентитет у романима Албахарија и Тасића, у првом реду, њихова жанровска амбивалентност. Поглавља: „Канадска тетралогја“, „Сваки је човек своја земља – просторна идентификација у роману *Снежни човек*“, „Превазилажење простора – породица као идентитетско упориште у роману *Мамац*“, „Карневализација простора у роману *Мрак*: колизија јавног и приватног“, „Из историје у географију: природни простор као извор идентитета у роману *Светски путник*“, „Језик као извор идентификације“ у анализи кључних својстава Албахаријевих романа издвајају: хетеротопију, мотиве мапе и картографија, хибридног наративног света, егзистенцијални хијазам, наклоност према постмодернистичком себе-писању, однос и разлику између културе и природе. У поглављу „Албахаријев јеврејски циклус: романи *Геџ и Мајер* и *Пијавице*“ разматран је концепт мултицентричног идентитета и феномен зла као обликотворни идентитетски означитељ. Романима Владимира Тасића посвећена су три поглавља рада а апострофирани су поступци гротеске и метафора зида и граница као поетички топоси у Тасићевој прози. У закључном поглављу ауторка је истраживачку тему повезала са Велфлиновом теоријом барокне уметности као ширег културног и уметничког контекста унутар кога се опозиција између модерног и постмодерног наративног идентитета промишља из перспективе витализма и вишеструкости.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Имајући у виду циљеве истраживања које је ауторка поставила у пријави теме докторске дисертације, да се у ширем културном и књижевном контексту сагледа начин конструисања наративног идентитета у романима Давида Албахарија и Владимира Тасића насталим у Канади, може се рећи да је ауторка рукописом дисертације остварила тај циљ. Опредељење за шири уметнички и културно-историјски контекст резултирало је приматом оних методолошких оријентација које припадају корпусу студија културе, док су новије наратолошке теорије сразмерно мање заступљене.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Значај и научни допринос докторске дисертације Данијеле Петровић огледа се у новим увидима које проширују досадашњу рецепцију романа савремених српских писаца, Давида Албахарија и Владимира Тасића, сагледавајући их кроз вишеструке и амбивалентне перспективе компаративних књижевних канона, културе, политике и историје. Резултати истраживања и закључци до који се дошло у дисертацији представљају значајан допринос у континуираном интересу за феномене другости, сеобе, националног идентитета, у српској науци о књижевности.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Истраживање је у потпуности обављено на самосталан и научно релевантан начин, доноси синтезу савремених поетичких тенденција у још увек недовољно истраженом интердисциплинарном и интеркултуралном пољу, те као такво представља несумњив допринос науци о књижевности.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

На основу укупне позитивне оцене текста докторске дисертације «Конструкција наративног идентитета у романима Давида Албахарија и Владимира Тасића насталим у Канади» комисија предлаже ННВ Филозофског факултета Универзитета у Нишу, као и Научно-стручном већу за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу, да извештај о оцени урађене докторске дисертације прихвати а кандидаткињи Данијели Петровић одобри јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовану
Комисије

8/18-01-005/17-027

Датум именовања Комисије

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Јован Делић, редовни професор	Председник	
	Српска књижевност са јужнословенским књижевностима (Научна област)	Филолошки факултет Универзитета у Београду (Установа у којој је запослен)	
2.	Снежана Милосављевић Милић, редовни професор	ментор, члан	
	Српска и компаративна књижевност (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Весна Лопичић, редовни професор	члан	
	Англоамеричка књижевност и култура (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

...19. 11. 2017. Ниш.....